

سومین همایش ملی و سومین همایش بین‌المللی مدیریت و حسابداری ایران

The third National and International Conference of
Management and Accounting Iran

بررسی رابطه بین مدیریت سود، حاکمیت شرکتی و چسبندگی هزینه

مهرداد صباغ نیل فروش^۱، آرزو آقایی^{۲*}

^۱ گروه حسابداری، واحد نجف آباد، دانشگاه آزاد اسلامی، نجف آباد، ایران.

^۲ گروه حسابداری، واحد نجف آباد، دانشگاه آزاد اسلامی، نجف آباد، ایران (*: نویسنده مسئول: arezooaghaei@phd.iaun.ac.ir)

چکیده

چسبندگی هزینه یکی از موضوع های مهم در پژوهش های حسابداری و اقتصاد است که از انگیزه های مدیران ناشی می شود. به دلیل اهمیت سود شرکت برای استفاده کنندگان صورتهای مالی، مدیریت سعی دارد با انجام مدیریت سود، مبلغ و نحوه ی ارائه سود را آنگونه که تمایل دارد بهبود بخشد. این فرآیند زمانی امکان پذیر است که افزایش در سطح فعالیت بیشتر از کاهش در هزینه ها در ازای همان میزان کاهش در سطح فعالیت باشد و در این حالت مدیریت از این فرصت استفاده کرده و می کوشد هنگامی که با افزایش فعالیت و کاهش میزان هزینه ها مواجه است، از طریق دستکاری سود، منافع شخصی خویش را حداکثر سازد. در صورتی که استقرار حاکمیت شرکتی در راستای نظارت و کنترل مشکلات صورت می گیرد. در این پژوهش رابطه بین مدیریت سود، حاکمیت شرکتی و چسبندگی هزینه ها در شرکت های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران مورد بررسی قرار گرفته است. جامعه آماری در این پژوهش شامل کلیه شرکتهای پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران و نمونه ها شامل ۱۳۳ شرکت طی دوره زمانی ۱۳۸۶ تا ۱۳۹۳ می باشد که از طریق حذف سیستماتیک انتخاب شده اند. فرضیه های پژوهش با استفاده از مدل رگرسیون چندگانه در سطح خطای ۵ درصد آزمون شده اند. نتایج پژوهش نشان داد که افزایش مدیریت سود منجر به کاهش هزینه های عمومی، اداری و تشکیلاتی می شود و همچنین افزایش حاکمیت شرکتی منجر به کاهش چسبندگی هزینه های عمومی، اداری و تشکیلاتی می شود.

واژگان کلیدی: مدیریت سود، حاکمیت شرکتی، چسبندگی هزینه.

بیان مسئله و پیشینه پژوهش

دیدگاه سنتی در مورد رفتار هزینه ها حاکی از رابطه ای متناسب بین تغییرات هزینه و افزایش و کاهش سطح فعالیت داشت. در صورتی که طبق نظر آندرسون و همکارانش^۱ (۲۰۰۳)، میزان افزایش در هزینه ها با افزایش در سطح فعالیت بیشتر از میزان کاهش هزینه ها در ازای همان میزان کاهش در سطح فعالیت است. طبق این دیدگاه، بحث چسبندگی هزینه ها مطرح شد و از آنجاییکه آگاهی از چگونگی رفتار هزینه ها نسبت به تغییرات سطح فعالیت (یا سطح فروش) از اطلاعات مهم برای تصمیم گیری مدیران در خصوص برنامه ریزی و بودجه بندی، قیمت گذاری محصولات، تعیین نقطه سر به سر و سایر موارد است، این موضوع مورد توجه

¹ Anderson et al.

سومین همایش ملی و سومین همایش بین‌المللی مدیریت و حسابداری ایران

The third National and International Conference of
Management and Accounting Iran

و بررسی قرار گرفت. طبق بررسی های انجام شده توسط کالجا و همکاران (۲۰۰۶)، بنکر و چن (۲۰۰۶) و چن و همکاران (۲۰۰۸)، یکی از دلایل احتمالی چسبندگی هزینه ها، انگیزه های شخصی مدیران یا مدیریت سود است که از رابطه نمایندگی ناشی می شود.

طبق رابطه نمایندگی، مالکین مدیران را مامور اجرای عملیات شرکت کرده و در همین راستا، اختیار اتخاذ برخی تصمیمات را نیز به وی تفویض می نمایند. با برقراری رابطه نمایندگی، هر یک از طرفین رابطه به دنبال حداکثر کردن منافع شخصی خویش می باشند و از آنجا که تابع مطلوبیت مدیران با مالکان یکسان نیست، بین آنها تضاد منافع به وجود می آید. این رفتار فرصت طلبانه مدیران، مشکلات نمایندگی و هزینه های نمایندگی را افزایش می دهد که استقرار سیستم حاکمیت شرکتی، در راستای کنترل و کاهش این مشکلات و هزینه ها صورت می گیرد. به عبارتی جهت پیشگیری از مدیریت سود در شرکت که ناشی از دلایل شخصی مدیران بوده، استقرار حاکمیت شرکتی در سیستم شرکت ملزم می شود (صفر زاده، ۱۳۹۳).

با اینکه سود حسابداری مهمترین نقش را جهت ارائه ی اطلاعات مرتبط با عملکرد مالی بر عهده داشته است، اما نتایج حاصل از تمامی فعالیت های اقتصادی شرکت در سود دوره جاری منعکس نمی شود. بلکه سود حاصل از برخی فعالیت ها همانند قراردادهای بلندمدت فروش و فعالیت سرمایه گذاری و تحقیق و توسعه در سال های بعد تحقق خواهد یافت. این اطلاعات از طریق کانال های حاکمیت شرکتی، مانند اعضای هیأت مدیره در اختیار برخی از سهامداران، مانند سهامداران نهادی قرار گرفته و از این طریق به اطلاع عده ای می رسد؛ بنابراین، عده ای از سهامداران از آگاهی بیشتری نسبت به سایرین برخوردارند و این امر موجب ایجاد عدم تقارن اطلاعاتی می شود (خوش طینت و یوسفی، ۱۳۸۷). عدم تقارن اطلاعاتی بیشتر به دلیل اختیارات رشد، فرصت های بیشتری را برای مدیریت سود و انتقال ثروت به مدیریت از طریق معاملات داخلی و پاداش اضافی فراهم می کند (لافوند و واتس، ۲۰۰۸). همچنین، از آنجایی که هزینه ها به صورت کاهشی در سود اثر می گذارند، چسبندگی هزینه ها باعث می شود که سود به کاهش فروش نسبت به افزایش فروش حساسیت بیشتری نشان دهد، این عدم تقارن واکنش هزینه ها به تغییرات فروش منجر به چسبندگی هزینه ها و در نتیجه عدم تقارن رفتار سود می شود (بنکر و همکاران، ۲۰۱۲). طبق استدلال چن و همکاران (۲۰۱۲) از آنجا که هزینه های عمومی، اداری و فروش بخش مهمی از هزینه های عملیاتی شرکت ها را تشکیل می دهند، مدیران فرصت طلب در زمان افزایش فروش، علاقه مند به افزایش سریع هزینه های عمومی، اداری و فروش، و در زمان کاهش فروش، علاقه مند به کاهش بسیار آهسته این هزینه ها هستند. این رفتار، سبب تغییر چسبندگی هزینه ها از سطح مطلوب خواهد شد. این پدیده، احتمالاً به ارتباط مثبت بین هزینه های نمایندگی و میزان چسبندگی هزینه ها منجر خواهد شد و از آنجا که سیستم های راهبری شرکتی در راستای کاهش مدیریت سود طراحی و اجرا می شوند، انتظار می رود هر چه سیستم های راهبری شرکتی قوی تر باشند، ارتباط مثبت بین مدیریت سود و میزان چسبندگی هزینه ها کمرنگ تر شود. بر این اساس، سؤال اساسی پژوهش حاضر این است که آیا حاکمیت شرکتی بر رابطه مدیریت سود و چسبندگی هزینه ها اثر دارد یا خیر. به عبارتی آیا سیستم حاکمیت شرکتی و مدیریت سود منجر به کاهش چسبندگی هزینه ها می شود؟

در زمینه ارتباط بین مدیریت سود، حاکمیت شرکتی و چسبندگی هزینه ها پژوهش هایی در داخل و خارج از کشور انجام شده است. در ادامه به مهمترین این پژوهش ها و نتایج آنها اشاره می شود. برای مثال، هی^۱ و همکاران (۲۰۱۰) به بررسی چسبندگی هزینه های فروش، عمومی و اداری و هم چنین، عوامل تعیین کننده چسبندگی هزینه های شرکتهای ژاپنی پرداختند. افزون بر

¹ . He et al.

سومین همایش ملی و سومین همایش بین‌المللی مدیریت و حسابداری ایران

The third National and International Conference of
Management and Accounting Iran

آن، آنها در پژوهش خود این موضوع را که آیا مدیران ژاپنی به تغییر رفتار هزینه‌های خود بعد از سقوط بازار سهام در سال ۱۹۹۰ پرداختند، را دنبال کردند. نتایج پژوهش آنها رفتار چسبنده هزینه‌های فروش، عمومی و اداری را تأیید کرد. آنها هم چنین، به این نتیجه دست یافتند که کاهش قابل توجه در شدت چسبندگی هزینه‌ها در ژاپن پس از انفجار حباب دارایی، نشان‌دهنده‌ی این است که مدیران ژاپنی رفتار هزینه‌های خود را در دوران پس از حباب تعدیل کرده‌اند. پس از این پژوهش، بنکر^۱ و همکاران (۲۰۱۱) به این نتیجه رسیدند که در شرکتهایی که هزینه‌های اداری، عمومی و فروش کمی دارند، در آینده ایجاد ارزش می‌کنند و چسبندگی هزینه‌های اداری، عمومی و فروش می‌تواند به عنوان یکی از فاکتورهای مفید نمایندگی در موضوعات اقتصادی باشد. آنها همچنین دریافتند در زمانی که هزینه‌های اداری، عمومی و فروش منجر به ارزش آفرینی بالقوه کمتری می‌شوند، چسبندگی هزینه‌ها، درجه کمتری دارند تا زمانی که هزینه‌های اداری، عمومی و فروش ارزش آفرینی بالقوه بیشتری ایجاد می‌کنند. در هر حال، مسئله نمایندگی در جایی که هزینه‌های اداری، عمومی و فروش ارزش آفرینی کمتری ایجاد می‌کند، مفیدتر است تا جایی که هزینه‌های اداری، عمومی و فروش ارزش آفرینی بیشتری ایجاد می‌کنند.

چن و همکاران (۲۰۱۲) با بررسی داده‌های اداری و مالی ۱۵۰۰ سال - شرکت در دوره زمانی ۱۹۹۶-۲۰۰۵ به این نتیجه رسیدند که افزایش هزینه‌های اداری، عمومی و فروش از قبیل هزینه‌های سربار تحقق یافته در بخش اداره شرکتها در زمانی که فروش (تقاضا) بالا می‌رود، دارای شیب بیشتری است نسبت به کاهش این هزینه‌ها در زمانی که فروش (تقاضا) کاهش می‌یابد. همچنین آن‌ها رفتار نامتقارن هزینه‌های اداری، عمومی و فروش در سطوح بهینه را مورد بررسی قرار دادند که نتیجه آن نشان دهنده عدم تقارن بیشتر هزینه‌های اداری، عمومی و فروش در صورت تحمیل فاکتورهای اقتصادی است که این هم بر رابطه مثبت تئوری نمایندگی و درجه عدم تقارن هزینه‌های اداری، عمومی و فروش دلالت دارد؛ بدین ترتیب که هر چه ساختار تجربی این محرک قویتر باشد، عدم تقارن هزینه‌های اداری، عمومی و فروش بیشتر و هزینه‌های اداری، عمومی و فروش بیشتری در سطوح مطلوب شرکت به وجود می‌آید. همچنین آنها به این نتیجه رسیدند زمانی که سیستم اداره شرکت آشفته است، رابطه مثبتی بین مسئله نمایندگی و عدم تقارن هزینه‌های اداری، عمومی و فروش وجود دارد و به نظر می‌رسد تاثیر حاکمیت شرکتی قوی بر مسئله نمایندگی موجب تعدیل و کاهش عدم تقارن هزینه‌های اداری، عمومی و فروش شود. به دنبال این پژوهش، وانگ و همکاران (۲۰۱۴) به بررسی رفتار چسبندگی هزینه‌ها در شرکتهای چینی پرداختند. در این پژوهش چسبندگی هزینه‌ها را در هزینه‌های عمومی، اداری و فروش را براساس مدل تعدیل شده ABJ مورد آزمون قرار دادند. تجزیه و تحلیل داده‌ها در ۱۱۹۲ شرکت در سال‌های ۲۰۰۸-۲۰۱۱ نشان داد که اولاً هزینه‌های عمومی، اداری و عملیاتی دارای چسبندگی می‌باشند، ثانیاً هزینه‌های فروش چسبنده نیستند. اخیراً، کو و همکاران (۲۰۱۵) به بررسی رابطه بین مدیریت سود و چسبندگی هزینه‌ها پرداختند. در این پژوهش، تاثیر انگیزه‌های مدیریت سود بر چسبندگی هزینه‌های عمومی، اداری و فروش مورد مطالعه قرار گرفت. نمونه‌های پژوهش شامل شرکتهای ایالت متحده برای سالهای ۱۹۹۷-۲۰۰۷ می‌باشد. نتایج آنها نشان داد که رفتار هزینه‌ها در شرکتهای مشکوک به انجام مدیریت سود با شرکتهای غیرمشکوک متفاوت است که حاکی از وجود رابطه بین مدیریت سود و چسبندگی هزینه‌ها می‌باشد.

در داخل کشور نیز پژوهش‌هایی در این زمینه انجام شده است. برای مثال، کردستانی و همکاران (۱۳۹۱) به بررسی تصمیمات سنجیده مدیران بر چسبندگی هزینه‌ها پرداختند. پژوهش انجام شده درباره رفتار هزینه بیانگر این است که میزان کاهش هزینه‌ها به هنگام کاهش فروش، کمتر از میزان افزایش هزینه‌ها به هنگام همان میزان افزایش فروش است. در این پژوهش

¹ . Banker et al.

سومین همایش ملی و سومین همایش بین‌المللی مدیریت و حسابداری ایران

The third National and International Conference of
Management and Accounting Iran

از پیش بینی فروش توسط مدیریت به عنوان نشانه انتظارات مدیریت استفاده شده و فرضیه تصمیمات سنجیده در مورد بهای تمام شده فروش و هزینه های فروش، عمومی و اداری ۱۸۶ شرکت در طول سال های ۱۳۸۰ تا ۱۳۸۸ به طور تجربی آزمون شده است. نتایج نشان می دهد، انتظار افزایش فروش آتی توسط مدیریت، موجب کاهش چسبندگی بهای تمام شده فروش می شود و هرچه این خوش بینی بیشتر باشد، چسبندگی بهای تمام شده فروش بیشتر می یابد. اما خوش بینی مدیریت، چسبندگی هزینه های فروش، عمومی و اداری را افزایش می دهد و چسبندگی این هزینه ها در صورت خوشبینی زیاد مدیریت، بیشتر از حالت خوشبینی کم است که شواهدی قوی از تأیید فرضیه تصمیمات سنجیده در مورد هزینه های فروش، عمومی و اداری محسوب می شود. همچنین، نمازی و همکاران (۱۳۹۱)، تحلیل بنیادی رفتار چسبندگی هزینه ها و بهای تمام شده با تأکید بر دامنه تغییرات در بورس اوراق بهادار را مورد بررسی قرار دادند. هدف پژوهش آنها، بررسی و تحلیل رفتار چسبندگی هزینه های اداری، عمومی و فروش، بهای تمام شده و مجموع بهای تمام شده و هزینه های اداری، عمومی و فروش در بورس اوراق بهادار تهران، برای دوره ۱۳۸۲-۱۳۸۸ است. یافته های پژوهش حاکی از وجود رفتار چسبندگی هزینه های اداری، عمومی و فروش، بهای تمام شده و مجموع بهای تمام شده و هزینه های اداری، عمومی و فروش است. هم چنین، هزینه های اداری، عمومی و فروش تنها برای تغییرات بیش از ۳۰٪ در درآمد فروش، بهای تمام شده برای تغییرات کم تر از ۱۰٪ و بیشتر از ۳۰٪ در درآمد فروش، از خود رفتار چسبندگی نشان می دهند.

زنجیردار و همکاران (۱۳۹۳) به بررسی چسبندگی هزینه های اداری، عمومی و فروش و همچنین بهای تمام شده کالای فروش رفته پرداخته و تاثیر ویژگیهای مختلف شرکتها مانند تعداد کارکنان، دارایی های جاری، دارایی های ثابت و بدهی های شرکت بر شدت چسبندگی هزینه آنها مورد مطالعه قرار دادند. نتایج این پژوهش بر اساس اطلاعات ۷۰ شرکت تولیدی فعال در بورس اوراق بهادار تهران برای یک دوره ۱۰ ساله از سال ۱۳۸۱ تا ۱۳۹۰ که بر اساس روش نمونه گیری حذف سیستماتیک انتخاب شده اند، نشان می دهد که هزینه های اداری، عمومی و فروش و همچنین بهای تمام شده کالای فروش رفته چسبندگی هستند و شدت چسبندگی در بهای تمام شده کالای فروش رفته بسیار بالاست و شاخصهایی مانند تعداد کارکنان، میزان دارایی جاری شرکت و نسبت بدهی بر شدت چسبندگی هزینه اداری عمومی و فروش و بهای تمام شده کالای فروش رفته تاثیر می گذارد. این در حالی است که شدت چسبندگی بهای تمام شده در دارایی های جاری کمتر از دارایی های ثابت است و شناخت این خصوصیات و تاثیر آن بر رفتار هزینه می تواند کمک بسزایی به مدیران برای تجزیه و تحلیل های بهتر و بودجه بندی جامع تر باشد. عاشوری (۱۳۹۳) تأثیر انگیزه های مدیریت سود بر چسبندگی هزینه ها در شرکتهای پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران را مورد بررسی قرار داد. جامعه آماری شامل کلیه ی شرکت های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران طی دوره ی ۵ ساله از ۱۳۸۷ تا ۱۳۹۱ می باشد. از بین کل جامعه، با استفاده از روش نمونه گیری حذف سیستماتیک، ۷۸۳ شرکت انتخاب شده و مورد بررسی قرار گرفته است. نتایج نشان می دهد که در سالهای مورد بررسی بین انگیزه های مدیریت سود و چسبندگی هزینه ها رابطه معنی داری وجود دارد. به عبارت دیگر، انگیزه های مدیریت سود باعث کاهش چسبندگی هزینه در شرکتها می شود. از این رو، فعالیتهایی که در جهت شناخت عوامل تعیین کننده ی ساختار هزینه ی شرکتها انجام می شود، باید با توجه به انگیزه های مدیران در اتخاذ تصمیمات مرتبط با هزینه ها و منابع این شرکتها، خصوصاً انگیزه های ناشی از نمایندگی، باشد.

چارچوب مفهومی و فرضیه های پژوهش

سومین همایش ملی و سومین همایش بین‌المللی مدیریت و حسابداری ایران

The third National and International Conference of
Management and Accounting Iran

در این پژوهش رابطه بین مدیریت سود و چسبندگی هزینه و حاکمیت شرکتی مورد بررسی قرار گرفته است. از آنجا که هزینه های عمومی، اداری و فروش بخش مهمی از هزینه های عملیاتی شرکت ها را تشکیل می دهند، مدیران فرصت طلب در زمان افزایش فروش، علاقه مند به افزایش سریع هزینه های عمومی، اداری و فروش و در زمان کاهش فروش، علاقه مند به کاهش بسیار آهسته این هزینه ها هستند. این رفتار مدیریت به کاهش یا افزایش هزینه، تاثیر شگفت انگیزی در سود شرکت دارد، چرا که سرمایه گذاران همواره به دنبال کسب حداکثر سود هستند و مدیران از این حربه استفاده و اقدام به حداکثر سازی سود در صورت های مالی می کنند. بنابراین، آگاهی از چگونگی رفتار هزینه ها نسبت به تغییرات سطح فعالیت و یا سطح فروش از اطلاعات مهم برای تصمیم گیری مدیران در مدیریت سود است. ولی این رفتار، سبب تغییر چسبندگی هزینه ها از سطح مطلوب خواهد شد. این پدیده، احتمالاً به ارتباط مثبت بین مدیریت سود و میزان چسبندگی هزینه ها منجر خواهد شد و از آنجا که سیستم های راهبری شرکتی در راستای کاهش مدیریت سود طراحی و اجرا می شوند، انتظار می رود هر چه سیستم های راهبری شرکتی قویتر باشند، ارتباط مثبت بین مدیریت سود و میزان چسبندگی هزینه ها کمرنگ تر شود. با توجه به مبانی نظری ذکر شده در بخش بیان مسئله، فرضیه های پژوهش به صورت زیر در خصوص شرکت های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران صورت بندی شده است:

فرضیه اصلی پژوهش:

افزایش مدیریت سود و حاکمیت شرکتی منجر به کاهش چسبندگی هزینه ها می شود.

فرضیه های فرعی پژوهش:

فرضیه اول: افزایش مدیریت سود منجر به کاهش چسبندگی هزینه های عمومی، اداری و تشکیلاتی می شود.

فرضیه دوم: افزایش حاکمیت شرکتی منجر به کاهش چسبندگی هزینه های عمومی، اداری و تشکیلاتی می شود.

روش پژوهش

این پژوهش از دیدگاه هدف از نوع پژوهش های کاربردی و از دیدگاه ماهیت و روش از جمله پژوهش های توصیفی و از نوع همبستگی محسوب می شود. همچنین از لحاظ جمع آوری اطلاعات، پژوهشی پس رویدادی است. نوع مطالعه همبستگی بوده و مدل آماری که در این پژوهش بکار گرفته می شود، مدل رگرسیون چند متغیره می باشد. جامعه آماری پژوهش متشکل از کلیه شرکت های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار می باشد. در این پژوهش برای جمع آوری اطلاعات مورد نیاز جهت گردآوری مبانی نظری و پیشینه پژوهش از روش کتابخانه ای استفاده شده است. بدین منظور از طریق مطالعه کتب، نشریات و مراجعه به وب گاه تخصصی، اطلاعات لازم جمع آوری شده است. برای داده های مورد نیاز جهت برآورد مدل ها، از روش اسناد کاوی استفاده شده است. داده های مورد نیاز از صورت های مالی حسابداری شده شرکت های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران و وب گاه مدیریت پژوهش توسعه و مطالعات اسلامی بورس اوراق بهادار جمع آوری شده است و برای تجزیه و تحلیل داده های پژوهش حاضر از آمار توصیفی و استنباطی استفاده شده است. جهت تشریح و تلخیص داده های جمع آوری شده از آمار توصیفی (میانگین، میانه، چارکها، واریانس و...) و برای تحلیل و آزمون فرضیه های پژوهش از آمار استنباطی (آزمون های t استیودنت و f فیشر) بهره

سومین همایش ملی و سومین همایش بین‌المللی مدیریت و حسابداری ایران

The third National and International Conference of
Management and Accounting Iran

گرفته شده است. همچنین برای تجزیه و تحلیل داده‌ها و استخراج نتایج پژوهش نرم افزار Excel و Eviews به کار گرفته شده است.

جامعه و نمونه آماری

جامعه‌ی آماری پژوهش حاضر، شرکت‌های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران از ابتدای سال ۱۳۸۶ تا پایان سال ۱۳۹۳ به مدت هشت سال بوده است. تمام شرکت‌های پذیرفته شده‌ی فعال در بورس اوراق بهادار تهران در پایان سال ۱۳۹۳ معادل ۱۰۶۴ شرکت می‌باشد که به عنوان جامعه‌ی آماری پژوهش حاضر در نظر گرفته می‌شوند. اما به دلیل عدم دسترسی به داده‌های همه‌ی شرکت‌های یاد شده و امکان انتخاب نمونه‌ی آماری، تعداد شرکت‌های مزبور با اعمال شرایط و محدودیت‌هایی تعدیل می‌شوند. در پژوهش حاضر، برای تعیین نمونه‌ی آماری، از روش حذفی سیستماتیک استفاده شده است. در این روش، محدودیت‌ها و شرایط زیر توسط پژوهشگر اعمال شده است تا به نمونه‌ی مطلوب پژوهش دست پیدا شود:

- به منظور قابلیت مقایسه داشتن داده‌ها و متغیرها، شرکت‌هایی که پایان سال مالی آن‌ها ۲۹ یا ۳۰ اسفند ماه نیست حذف شده‌اند.

- بانک‌ها و موسسات مالی و شرکت‌های سرمایه‌گذاری مالی به دلیل ماهیت متفاوت فعالیت آن‌ها از سایر واحدهای تجاری حذف شده‌اند.

- شرکت‌هایی که در طول دوره مورد بررسی همه‌ی داده‌های لازم برای محاسبه‌ی متغیرها را نداشته‌اند حذف شدند.

- شرکت‌ها باید قبل از سال ۱۳۸۶، در بورس اوراق بهادار تهران پذیرفته شده و در طی دوره‌ی زمانی پژوهش تغییر سال مالی نداده باشند. دلیل این امر آن است که تعداد نمونه‌ی آماری در سال‌های مورد بررسی، برابر باشد.

- با بررسی شرکت‌های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران و اعمال شرایط و محدودیت‌های فوق تعداد ۱۳۳ شرکت (معادل ۱۰۶۴ سال - شرکت) جهت برآورد مدل‌ها و آزمون فرضیه‌های پژوهش انتخاب شده‌اند.

متغیرهای پژوهش

متغیر وابسته: متغیر وابسته پژوهش چسبندگی هزینه‌ها می‌باشد. این متغیر به پیروی از پژوهش شانگ ژو و یان هونگ^۱ (۲۰۱۵) با استفاده از لگاریتم هزینه‌های عمومی و اداری و تشکیلاتی اندازه‌گیری شده است. معادله این رابطه (۱) به شرح زیر می‌باشد:

$$\log \left[\frac{SGA_{i,t}}{SGA_{i,t-1}} \right]$$

که در رابطه (۱) SGA عبارت است از جمع هزینه‌های عمومی و اداری و تشکیلاتی.

¹ Shuang Xue & Yun Hong

سومین همایش ملی و سومین همایش بین‌المللی مدیریت و حسابداری ایران

The third National and International Conference of
Management and Accounting Iran

متغیر های مستقل: متغیرهای مستقل این پژوهش عبارتند از مدیریت سود و حاکمیت شرکتی که هر کدام از این متغیرها به شرح زیر سنجیده شده است:

حاکمیت شرکتی: متغیر حاکمیت شرکتی به پیروی از پژوهش شانگ ژو و یان هونگ (۲۰۱۵) با استفاده از رابطه (۲) به شرح زیر اندازه گیری شده است:

$$CGSC = \sum_{i=1}^{i=8} FACT_i * EIGN_i$$

که در مدل فوق:

CGSC: حاکمیت شرکتی

FACT: نمره هر یک از عوامل حاکمیت شرکتی که نمره ۱ تا ۸ را به خود اختصاص می دهد. بدین صورت که هر شرکتی در هر سال چنانچه یک معیار از مکانیسم حاکمیت شرکتی را گزارش کرده باشد، امتیاز یک، دو معیار از مکانیسم حاکمیت شرکتی را گزارش کرده باشد، امتیاز دو، سه معیار از مکانیسم حاکمیت شرکتی را گزارش کرده باشد، امتیاز سه، چهار معیار از مکانیسم حاکمیت شرکتی را گزارش کرده باشد، امتیاز چهار، پنج معیار از مکانیسم حاکمیت شرکتی را گزارش کرده باشد، امتیاز پنج، شش معیار از مکانیسم حاکمیت شرکتی را گزارش کرده باشد، امتیاز شش، هفت معیار از مکانیسم حاکمیت شرکتی را گزارش کرده باشد، امتیاز هفت و چنانچه تمام مکانیسم های حاکمیت شرکتی را گزارش کرده باشد، امتیاز هشت به خود اختصاص می دهد.

EIGN: مکانیسم های حاکمیت شرکتی که شامل هشت معیار تعداد کل اعضای هیات مدیره، تعداد غیر موظف، مدت زمان تصدی مدیرعامل و هیأت مدیره و رییس هیئت مدیره، مدت زمان تصدی مدیرعامل و هیأت مدیره و هیئت مالکیت، بزرگترین سهامدار، سهامداران نهادی فعال، سهامداران نهادی غیر فعال است.

در نهایت امتیاز های تعلق گرفته، بر اساس افزایش مکانیسم های حاکمیت شرکتی در معیار های تعداد کل اعضای هیات مدیره، تعداد غیر موظف، مدت زمان تصدی مدیرعامل و هیأت مدیره و رییس هیئت مدیره، مدت زمان تصدی مدیرعامل و هیأت مدیره و هیئت مدیره، تمرکز مالکیت، بزرگترین سهامدار، سهامداران نهادی فعال، سهامداران نهادی غیر فعال ضرب شده و اولین متغیر مستقل را تشکیل می دهد.

مدیریت سود: این متغیر به پیروی از پژوهش شانگ ژو و یان هونگ (۲۰۱۵) با استفاده از لگاریتم جمع درآمدها اندازه گیری شده است. معادله این رابطه (۳) به شرح زیر می باشد:

$$\log \left[\frac{REV_{i,t}}{REV_{i,t-1}} \right]$$

که در رابطه (۳) REV عبارت است از جمع درآمدها.

سومین همایش ملی و سومین همایش بین‌المللی مدیریت و حسابداری ایران

The third National and International Conference of
Management and Accounting Iran

متغیرهای کنترلی

متغیرهای کنترلی پژوهش با استفاده از مدل شانگ ژو و یان هونگ (۲۰۱۵) به شرح زیر می باشد:

شدت سرمایه: این متغیر به پیروی از پژوهش شانگ ژو و یان هونگ (۲۰۱۵) به وسیله ارزش خالص دارایی های ثابت و درآمد های عملیاتی اندازه گیری می شود.

نرخ رشد: این متغیر به پیروی از پژوهش شانگ ژو و یان هونگ (۲۰۱۵) بوسیله **Tobin Q** اندازه گیری می شود.

مدل پژوهش

مدل پژوهش به پیروی از پژوهش شانگ ژو و یان هونگ (۲۰۱۵) به شرح رابطه (۴) زیر می باشد:

$$\log \left[\frac{SGA_{i,t}}{SGA_{i,t-1}} \right] = \beta_0 + \beta_1 \log \left[\frac{REV_{i,t}}{REV_{i,t-1}} \right] + \beta_2 DUM * \log \left[\frac{REV_{i,t}}{REV_{i,t-1}} \right] + \sum_{i=3}^{10} \beta_i DUM * FACT_{i,t}$$

$$* \log \left[\frac{REV_{i,t}}{REV_{i,t-1}} \right] + \beta_{11} DUM * CAPR_{it} * \log \left[\frac{REV_{i,t}}{REV_{i,t-1}} \right] + \beta_{12} DUM * TOBQ_{it}$$

$$* \log \left[\frac{REV_{i,t}}{REV_{i,t-1}} \right] + \varepsilon_{i,t}$$

که در مدل فوق:

SGA : هزینه های عمومی و اداری و تشکیلاتی

REV : جمع درآمدها

DUM : متغیر مجازی، اگر درآمد سال جاری نسبت به سال قبل کاهش یابد یک و در غیر اینصورت صفر.

FACT : امتیاز حاکمیت شرکتی

CAPR : شدت سرمایه

TOBQ : نرخ رشد

تجزیه و تحلیل داده ها

یافته های پژوهش در دو بخش آمار توصیفی و استنباطی ارائه خواهد شد.

سومین همایش ملی و سومین همایش بین‌المللی مدیریت و حسابداری ایران

The third National and International Conference of
Management and Accounting Iran

آمار توصیفی

پس از جمع آوری داده‌ها و محاسبه متغیرهای مورد استفاده در پژوهش، پارامترهای توصیفی هر متغیر به صورت مجزا محاسبه شده است. این پارامترها شامل اطلاعات مربوط به شاخص‌های مرکزی نظیر میانگین، میانه، کمینه و بیشینه و همچنین اطلاعات مربوط به شاخص‌های پراکندگی همچون انحراف معیار، چولگی و کشیدگی است. جدول شماره (۱) آمار توصیفی متغیرهای مورد بررسی را برای ۱۳۳ شرکت در بورس اوراق بهادار تهران طی بازه زمانی ۱۳۸۶ تا ۱۳۹۳ برای دوره ۸ ساله نشان می‌دهد.

جدول (۱): آمار توصیفی متغیرهای مدل پژوهش

TOBQ	CAPR	REV	SGA	متغیر	
				Mean	میانگین
1.1132	0.1338	5.7201	4.5162	Median	میانه
0.9560	0.1180	5.6709	4.4354	Maximum	بیشینه
9.9522	2.7727	8.2239	6.9658	Minimum	کمینه
-0.3843	-2.7204	3.8651	2.8494	Std. Dev.	انحراف معیار
0.74255	0.30694	0.60723	0.56688		

منبع: یافته‌های پژوهش

از بین شاخص‌های مرکزی بیان‌شده میانگین مهم‌ترین آن‌ها محسوب می‌شود که نشان‌دهنده نقطه تعادل و مرکز ثقل توزیع است. میانگین شاخص مناسبی برای نشان دادن مرکزیت داده‌ها است. برای مثال میانگین متغیر هزینه‌های عمومی و اداری و تشکیلاتی برابر با ۴/۵۱۶۲ می‌باشد که نشان می‌دهد بیشتر داده‌های مربوط به این متغیر در حول این نقطه تمرکز یافته‌اند. شاخص‌های پراکندگی به طور کلی معیاری برای تعیین میزان پراکندگی داده‌ها از یکدیگر یا میزان پراکندگی آن‌ها نسبت به میانگین است. از جمله مهم‌ترین شاخص‌های پراکندگی که شرط مطلوب برای وارد کردن متغیر به مدل رگرسیونی می‌باشد، انحراف معیار است. همان‌طور که در جدول (۱) نیز قابل مشاهده است، انحراف معیار متغیرها صفر نبوده و حائز این شرط می‌باشند. همچنین بیشینه و کمینه متغیرها در جامعه آماری مورد بررسی بیشترین مقدار این پارامتر به ترتیب مربوط به متغیر نرخ رشد (۰/۹۵۶۰) و کمترین مقدار این پارامتر مربوط به شدت سرمایه (۲/۷۲۰۴-) می‌باشد.

آمار استنباطی

برای برآورد مدل پژوهش به منظور انتخاب بین روش داده‌های تلفیقی یا تابلویی از آزمون F لیمر استفاده شده است که در ادامه به شرح آن پرداخته می‌شود.

سومین همایش ملی و سومین همایش بین‌المللی مدیریت و حسابداری ایران

The third National and International Conference of
Management and Accounting Iran

آزمون F لیمر

ابتدا لازم است آزمون‌های آماری لازم برای تبیین نوع داده‌ها انجام گیرد. نتایج آزمون F لیمر در جدول (۲) برای مدل پژوهش نشان داده شده است، که برای تخمین مدل، استفاده از روش به‌کارگیری داده‌ها تلفیقی یا تابلویی است. مقدار احتمال مربوط به این آماره برای مدل پژوهش یعنی بررسی رابطه بین مدیریت سود، حاکمیت شرکتی و چسبندگی هزینه کمتر از ۰/۰۵ است، بنابراین فرض صفر آزمون مبنی بر تلفیقی بودن داده‌ها برای مدل پژوهش پذیرفته می‌شود.

جدول (۲): نتایج آزمون F لیمر

نوع آزمون	آماره	احتمال آماره	نتیجه
F لیمر	۱/۰۳۰	۰/۴۲۱۵	روش تلفیقی

منبع: یافته‌های پژوهش

بنابراین داده‌های پژوهش با استفاده از روش تلفیقی تخمین زده می‌شود.

مفروضات مدل رگرسیون

قبل از برازش دادن مدل بر روی داده‌ها، پیش فرض‌های مدل بررسی می‌گردد:

آزمون عدم خود همبستگی باقیمانده‌ها

در پژوهش حاضر از آزمون دوربین-واتسون برای تشخیص وجود و یا عدم وجود خودهمبستگی استفاده شده است. اگر این مقدار حدود ۲ باشد، خود همبستگی وجود ندارد. با توجه به مقدار آماره دوربین واتسون که برابر ۲/۰۶ می‌باشد، مشخص شد که مدل فوق دارای خود همبستگی نمی‌باشد.

جدول (۳): آماره دوربین-واتسون

آماره دوربین واتسون	حدود عدم خودهمبستگی
۲/۰۶	$1/5 < DW < 2/5$

منبع: یافته‌های پژوهش

آزمون عدم ناهمسانی واریانس باقیمانده‌ها

یکی از فرضیه‌های اساسی یک مدل رگرسیونی مناسب، فرض همگونی (همسانی) واریانس باقیمانده‌ها است. برای بررسی این فرض در این پژوهش از آزمون وایت (WhiteTest) استفاده می‌شود. فرض صفر در این آزمون همسانی واریانس باقیمانده‌ها می‌باشد.

سومین همایش ملی و سومین همایش بین‌المللی مدیریت و حسابداری ایران

The third National and International Conference of
Management and Accounting Iran

باشد، که اگر مقدار p -value بیشتر از $0/05$ باشد فرض صفر پذیرفته می‌شود. با توجه به جدول زیر و مقدار p -value بدست آمده برای آزمون وایت (White) که برابر $0/6071$ می‌باشد و از سطح معنی داری $0/05$ بیشتر است (p -value $\geq 0/05$)، فرض صفر (وجود همسانی واریانس) پذیرفته می‌شود که نشان می‌دهد مشکل ناهمسانی واریانس باقیمانده‌ها وجود ندارد.

جدول (۴): بررسی همسانی واریانس مدل

مقدار آماره	p -value
F -statistic (0/8810)	0/6071

منبع: یافته‌های پژوهش

نتایج تخمین مدل پژوهش

پس از انجام آزمون‌های آماری لازم، به منظور تعیین به‌کارگیری داده‌ها و اطمینان از صحت الگوی برازش شده، نتایج نهایی حاصل از تخمین مدل‌های پژوهش در ادامه ارائه می‌گردد. بر اساس نتایج آزمون F لیمر، مدل پژوهش بر اساس رویکرد داده‌های تلفیقی تخمین زده شد. نتایج حاصل از تخمین این مدل در جدول (۵) ارائه شده است که تاثیر مدیریت سود، حاکمیت شرکتی بر چسبندگی هزینه را آزمون می‌کند. از طرفی سطح معناداری به دست آمده برای متغیرها کوچکتر از سطح آزمون $0/05$ می‌باشند. همچنین ملاحظه مقدار آماره دوربین واتسون نیز مؤید این مطلب است که بین اجزاء اخلاص خودهمبستگی وجود ندارد، زیرا این مقدار در فاصله ۱ و ۳ قرار دارد.

جدول (۵): نتایج مربوط به تخمین پژوهش

$\log \left[\frac{SGA_{i,t}}{SGA_{i,t-1}} \right] = \beta_0 + \beta_1 \log \left[\frac{REV_{i,t}}{REV_{i,t-1}} \right] + \beta_2 DUM * \log \left[\frac{REV_{i,t}}{REV_{i,t-1}} \right] + \sum_{i=3}^{10} \beta_i DUM * FACT_{i,t}$ $* \log \left[\frac{REV_{i,t}}{REV_{i,t-1}} \right] + \beta_{11} DUM * CAPR_{it} * \log \left[\frac{REV_{i,t}}{REV_{i,t-1}} \right] + \beta_{12} DUM * TOBQ_{it}$ $* \log \left[\frac{REV_{i,t}}{REV_{i,t-1}} \right] + \varepsilon_{i,t}$				
p_Value	آماره t	خطای استاندارد	ضریب برآورد شده	متغیر
0,0752	1,784688	1,640214	2,927269	$\log = \frac{REV_{it}}{REV_{it-1}}$
0,2785	1,08456-	1,633977	1,773611-	$DUM * \log = \frac{REV_{it}}{REV_{it-1}}$

سومین همایش ملی و سومین همایش بین‌المللی مدیریت و حسابداری ایران

The third National and International Conference of
Management and Accounting Iran

۰,۷۹۴۴	۰,۲۶۰۷۵۱-	۰,۰۹۱۰۱۱	۰,۰۲۳۷۳۱-	$DUM * FACT * \log = \frac{REVit}{REVit - 1}$	
۰,۰۰۰۳	۳,۶۶۲۶۴۵-	۰,۰۱۵۳۷۱	۰,۰۵۶۳۰۰-	$DUM * CAPR * \log = \frac{REVit}{REVit - 1}$	
۰,۳۲۹۵	۰,۹۷۶۵۱۷-	۰,۰۰۶۹۵۵	۰,۰۰۶۷۹۲-	$DUM * TOBQ * \log = \frac{REVit}{REVit - 1}$	
۰,۴۰۶۸	۰,۸۳۰۶۹۲-	۰,۱۲۱۷۸۲	۰,۱۰۱۱۶۳-	C	
۰/۴۷	ضریب تعیین	۰/۰۰۰۰	معناداری آماره F		آماره F : ۵۹/۷۱
		۱۳۳	تعداد مشاهدات	۲/۰۶	آزمون دوربین واتسون

منبع: یافته‌های پژوهش

نتایج آزمون فرضیه های پژوهش

فرضیه اول پژوهش به صورت زیر است:

افزایش مدیریت سود منجر به کاهش چسبندگی هزینه های عمومی، اداری و تشکیلاتی می شود.

همان‌گونه که نتایج جدول (۵) نشان می‌دهد، ضریب متغیر مدیریت سود (-۱/۷۷۳۶۱۱) حاکی از ارتباط معکوس و منفی بین مدیریت سود و چسبندگی هزینه های عمومی، اداری و تشکیلاتی می باشد. به عبارت دیگر با افزایش مدیریت سود، چسبندگی هزینه های عمومی، اداری و تشکیلاتی کاهش می یابد و با کاهش مدیریت سود، چسبندگی هزینه های عمومی، اداری و تشکیلاتی افزایش می یابد. از این رو H_0 رد شده و می‌توان نتیجه گرفت که کاهش مدیریت سود منجر به افزایش چسبندگی هزینه های عمومی، اداری و تشکیلاتی می شود و افزایش مدیریت سود منجر به کاهش چسبندگی هزینه های عمومی، اداری و تشکیلاتی می شود. در نتیجه فرضیه اول پژوهش تایید می شود.

فرضیه دوم پژوهش به صورت زیر است:

افزایش حاکمیت شرکتی منجر به کاهش چسبندگی هزینه های عمومی، اداری و تشکیلاتی می شود.

همان‌گونه که نتایج جدول (۵) نشان می‌دهد، ضریب متغیر حاکمیت شرکتی (-۰/۰۲۳۷۳۱) حاکی از ارتباط معکوس و منفی بین حاکمیت شرکتی و چسبندگی هزینه های عمومی، اداری و تشکیلاتی می باشد. به عبارت دیگر با افزایش حاکمیت شرکتی، چسبندگی هزینه های عمومی، اداری و تشکیلاتی کاهش می یابد و با کاهش حاکمیت شرکتی، چسبندگی هزینه های عمومی، اداری و تشکیلاتی افزایش می یابد و در واقع افزایش حاکمیت شرکتی منجر به کاهش چسبندگی هزینه های عمومی، اداری و تشکیلاتی می شود. از این رو H_0 رد شده و می‌توان نتیجه گرفت که افزایش حاکمیت شرکتی منجر به کاهش چسبندگی هزینه های عمومی، اداری و تشکیلاتی می شود. در نتیجه فرضیه دوم پژوهش تایید می شود.

نتیجه گیری و محدودیت‌های پژوهش

سومین همایش ملی و سومین همایش بین‌المللی مدیریت و حسابداری ایران

The third National and International Conference of
Management and Accounting Iran

به صورت کلی آزمون فرضیه اول پژوهش رابطه مدیریت سود و چسبندگی هزینه ها را در شرکت های پذیرفته شده بورس اوراق بهادار تهران را مورد بررسی قرار داد. بر اساس نتایج به دست آمده و یافته های حاصل از آزمون فرضیه اول، حاکی از آن است که افزایش مدیریت سود منجر به کاهش چسبندگی هزینه های عمومی، اداری و تشکیلاتی می شود. پس نتایج پژوهش بر اساس آزمون مدل رگرسیون حاکی از این بوده است که بین مدیریت سود و چسبندگی هزینه ها رابطه‌ی منفی وجود دارد. لذا، فرضیه‌ی اول مورد تایید قرار گرفت. نتایج حاصل از آزمون فرضیه‌ی اول با پژوهش ژو و هونگ¹ (۲۰۱۵) و کو و همکاران (۲۰۱۵) و عاشوری (۱۳۹۳) و عزیزی و همکاران (۱۳۹۴) همخوانی دارد. همچنین آزمون فرضیه دوم پژوهش رابطه حاکمیت شرکتی و چسبندگی هزینه ها را در شرکت های پذیرفته شده بورس اوراق بهادار تهران را مورد بررسی قرار داد. بر اساس نتایج به دست آمده و یافته های حاصل از آزمون فرضیه دوم، افزایش حاکمیت شرکتی منجر به کاهش چسبندگی هزینه های عمومی، اداری و تشکیلاتی می شود. پس نتایج پژوهش بر اساس آزمون مدل رگرسیون حاکی از این بوده است که بین حاکمیت شرکتی و چسبندگی هزینه ها رابطه‌ی منفی وجود دارد. لذا، فرضیه‌ی دوم مورد تایید قرار گرفت. نتایج حاصل از آزمون فرضیه‌ی دوم با پژوهش ژو و هونگ (۲۰۱۵) و عزیزی و همکاران (۱۳۹۴) همخوانی دارد.

یکی از مهم ترین مشکلات هر پژوهشگر، دسترسی به اطلاعات اولیه و جمع آوری آن‌ها می‌باشد، تا بتواند براساس آن‌ها فرضیه‌های پژوهش را مورد آزمایش قرار دهد. لذا، در صورت دقیق و کامل بودن اطلاعات به همان میزان نتایجی که از پژوهش حاصل می‌شود دقیق بوده و تعمیم نتایج آن به جامعه از قابلیت بیشتری برخوردار می‌باشد. در نهایت می‌توان گفت که چنین پژوهشی اعتبار و روایی مناسب خواهد داشت. بیان محدودیت‌های پژوهش باعث جلوگیری از برداشت‌های غلط و قضاوت‌های نادرست می‌شود. همچنین گام نهادن در راه رسیدن به هدف، با محدودیت‌هایی همراه است که باعث می‌شود رسیدن به هدف مورد نظر با کندی همراه شود. پژوهش حاضر نیز به عنوان فرآیندی در جهت نیل به هدف حل مسئله پژوهش، از این امر مستثنی نیست. در این راستا، محدودیت‌های پژوهش حاضر به شرح زیر قابل ذکر است:

۱) نتایج پژوهش حاضر با استفاده از داده‌های شرکت‌های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران بوده و کلیه شرکت ها را مورد بررسی قرار نداده است و به علت برخی معیارهای گزینشی (مانند سال مالی منتهی به پایان اسفند ماه، عدم تغییر سال مالی و ...) در انتخاب شرکت‌ها و همچنین ناقص بودن داده‌های برخی شرکت‌ها، تعداد شرکت‌های مورد مطالعه به ۱۳۳ مورد کاهش یافت. لذا در تعمیم نتایج حاصل از پژوهش به کلیه شرکت‌های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران، باید احتیاط لازم به عمل آید.

۲) عدم استفاده از اطلاعات شرکت‌های غیر بورسی به دلیل عدم امکان دسترسی به آن‌ها.

۳) شرایط تورمی کشور و عدم تعدیل اقلام صورت‌های مالی، بر محاسبه‌ی متغیرهای پژوهش بسیار مؤثر می‌باشد، اما به علت عدم انجام این کار در ایران، اثر تورم در پژوهش حاضر نادیده گرفته شده است؛ به عبارتی داده‌های استخراج شده از صورت‌های مالی شرکت‌ها، از بابت تورم تعدیل نگردیده است. در صورت تعدیل اطلاعات مذکور، ممکن است نتایج متفاوتی از نتایج فعلی حاصل شود.

¹ Shuang Xue and Yun Hong

سومین همایش ملی و سومین همایش بین‌المللی مدیریت و حسابداری ایران

The third National and International Conference of
Management and Accounting Iran

۴) با توجه به اینکه قلمرو زمانی پژوهش، سال‌های ۱۳۸۶ تا ۱۳۹۳ بوده است، باید در تعمیم نتایج به دوره‌های قبل و بعد از آن، جنبه احتیاط رعایت گردد.

۵) از دیگر محدودیت‌های این پژوهش، ویژگی خاص پژوهش‌های نیمه تجربی مبنی بر عدم کنترل برخی عوامل مؤثر بر نتایج پژوهش از جمله تأثیر متغیرهایی چون عوامل اقتصادی، شرایط سیاسی، وضعیت اقتصاد جهانی و ... است که خارج از دسترس محقق بوده و ممکن است بر نتایج پژوهش اثرگذار باشد.

پیشنهاد‌های پژوهش

پیشنهاد‌های کاربردی

اشخاص حقیقی یا حقوقی که می‌توانند از این پژوهش بهره‌گیرند به شرح زیر می‌باشند:

با توجه به تاثیر حاکمیت شرکتی بر چسبندگی هزینه‌ها، یافته‌های پژوهش در شناسایی اینکه کدام مولفه‌ی حاکمیت شرکتی احتمالاً بر چسبندگی هزینه‌ها و ارتباط بین مدیریت سود اثر می‌گذارد، می‌تواند کمک کند. در تدوین قوانین جدید حاکمیت شرکتی و بازنگری قوانین قدیمی لازم است به نتایج مطالعات تجربی نیز توجه شود. پشتیبانی تجربی مبنی بر اهمیت نقش حاکمیت شرکتی داخلی، فزونی منافع حاصل از تحمیل قوانین حاکمیت شرکتی بر شرکت‌ها بر هزینه‌ها و مخارج آن را تأیید خواهد نمود و برای قانونگذاران توجیه کافی برای تحمیل الزامات حاکمیت شرکتی را فراهم خواهد نمود.

شناخت پیامدهای مدیریت سود نه فقط برای ذینفعان که برای تدوین‌کنندگان مقررات حسابداری نیز مهم است. این گروه باید مقررات و استانداردهایی برای کنترل هر چه بهتر رفتار مدیریت شرکت‌ها در انتخاب روش‌های متعدد حسابداری تدوین کند تا در حد امکان آزادی عمل مدیر در انتخاب چند روش محدود شود. اما باید به این موضوع نیز توجه داشت که مدیریت سود یکی از نتایج بالقوه‌ی وضع مقررات حسابداری است. زیرا، وجود استانداردهای صریح و محکم موجب محدود کردن مدیریت سود از طریق درآمدها شده و لذا تمایل مدیران به استفاده از مدیریت سود افزایش می‌یابد.

پیشنهاد‌هایی برای پژوهش‌های آینده

با انجام هر پژوهش، راه به سوی مسیری جدید باز می‌شود و ادامه‌ی راه مستلزم انجام پژوهش‌های دیگری است. طبیعی است نتایج حاصل شده در این پژوهش براساس اطلاعات موجود و محدودیت‌های زمانی و مکانی به‌دست آمده است و به نظر می‌رسد برای تکامل آن لازم است پژوهش‌های زیر نیز انجام گیرد:

- بررسی تاثیر سایر مولفه‌های حاکمیت شرکتی و ویژگی‌های هیات مدیره مانند تمرکز مالکیت، اندازه هیات مدیره و ... بر ارتباط بین مدیریت سود و چسبندگی هزینه.
- مطالعه تاثیر نوع صنعت بر روابط بین مدیریت سود و چسبندگی هزینه.
- تکرار این تحقیق با در نظر گرفتن یک رویداد خاص مثل عرضه اولیه سهام یا سایر مسائل سیاسی، اقتصادی مؤثر بر عملکرد فرصت طلبانه مدیران به منظور مدیریت سود و تعیین اثر آن بر رابطه مولفه‌های حاکمیت شرکتی و چسبندگی هزینه.

سومین همایش ملی و سومین همایش بین‌المللی مدیریت و حسابداری ایران

The third National and International Conference of
Management and Accounting Iran

- از معیارهای دیگری برای اندازه‌گیری متغیرها استفاده گردد. به عنوان مثال برای اندازه‌گیری متغیرهای حاکمیت شرکتی و چسبندگی هزینه و مدیریت سود از روش‌های متفاوت با این پژوهش استفاده کنند و نتایج حاصل از به کارگیری این شاخص‌ها با هم مقایسه شود.
- بررسی ارتباط ریسک‌پذیری شرکت با ارزش آتی شرکت و سطوح بالای پیش‌بینی سود توسط مدیریت و چسبندگی هزینه‌ها.

منابع و ماخذ

- رهنمای رودپشتی، فریدون، هبیتی، طالب‌نیا، نبوی‌چاشمی، "ارائه الگوی سنجش تاثیر مکانیزم‌های حاکمیت شرکتی بر مدیریت سود در بورس اوراق بهادار تهران"، فصلنامه علمی پژوهشی حسابداری مدیریت، (۱۳۹۱)، شماره دوازدهم، ص. ۷۹-۱۰۰.
- راعی، رضا، حسن‌زاده، حمشی، "بررسی تأثیر نسبت‌های مالی بر میزان چسبندگی هزینه‌ها"، فصلنامه علمی پژوهشی حسابداری مالی، (۱۳۹۳)، شماره بیست و دوم، ص. ۲۲-۴۴.
- زنجیردار، مجید، غفاری‌آشتیانی، مداحی، "بررسی و تحلیل عوامل موثر بر رفتار چسبندگی هزینه‌ها"، فصلنامه علمی پژوهشی حسابداری مدیریت، (۱۳۹۳)، شماره بیستم، ص. ۷۹-۹۱.
- کردستانی، غلامرضا، مرتضوی، سید مرتضی. "بررسی تأثیر تصمیمات سنجیده مدیران بر چسبندگی هزینه‌ها". بررسی‌های حسابداری و حسابرسی. (۱۳۹۱). شماره ۶۷، ص. ۷۳-۹۰.
- نمازی، محمد. دوانی‌پور، ایرج. بررسی تجربی رفتار چسبندگی هزینه‌ها در بورس اوراق بهادار تهران. بررسی‌های حسابداری و حسابرسی. (۱۳۹۱). شماره ۶۲، ص. ۸۵-۱۰۲.

- Anderson, S. W., & Lanen, W. N. (2009). *Understanding cost management: What can we learn from the empirical evidence on sticky costs?* Working paper, Rice University and University of Michigan.

<http://dx.doi.org/10.2139/ssrn.975135>

- Banker, R., Byzalov, D., & Plehn-Dujowich, J. M. (2011). *Sticky cost behavior: Theory and evidence*. Working paper, Temple University. <http://dx.doi.org/10.2139/ssrn.1659493>

- Chen, C. H., Lu, H., & Sougiannis, T. (2008). *Managerial empire building, corporate governance, and the asymmetrical behavior of selling, general, and administrative costs*. AAA 2008 Financial Accounting and Reporting Section (FARS) Paper; (CAAA) 2008 Annual Conference Paper. <http://dx.doi.org/10.2139/ssrn.1014088>

- Chen, C. X., Lu, H., & Sougiannis, T. (2012). The agency problem, corporate governance, and the asymmetrical behavior of selling, general, and administrative costs, *Contemporary Accounting Research*, 29(1), 252-282. <http://dx.doi.org/10.1111/j.1911-3846.2011.01094.x>

- Gong, Q., Liu, H., Shen, H. (2010). The Development of Regional Factor Market, State holding and Cost Stickiness. *China Acc. Rev.* 04, 431-446.

سومین همایش ملی و سومین همایش بین‌المللی مدیریت و حسابداری ایران

The third National and International Conference of
Management and Accounting Iran

- He, D., Teruya, J., & Shimizu, T. (2010). Sticky Selling, General, and Administrative Cost Behavior and its Changes in Japan. *Global Journal of Business Research*, 4(4), 1–10. Retrieved from <http://ssrn.com/abstract=1871276>

- Xue, Sh. & Hong, Y. (2015). Earning management, corporate governance and expense stickiness. *China Journal of Accounting Research*, article in press.